

3.5- ĐẠI CHIẾN LƯỢC CỦA TRUNG QUỐC

Godfree Robert

Mục Phát biểu tự do (Speaking freely)

ATOL Oct 2011

Giáo sư Paul Kennedy của Đại học Yale đã định nghĩa một Đại chiến lược là “ *Khả năng lâu dài của các nhà lãnh đạo quốc gia có thể tập hợp được mọi thành viên của quyền lực, kể cả quân sự và dân sự, để bảo tồn và củng cố các quyền lợi lâu dài tốt nhất của quốc gia, trong thời chiến cũng như trong thời bình* ”(1).

Để hiểu thêm những tổng kết thú vị về Đại chiến lược thành công, đọc thêm sách *The Grand Strategy of the Byzantine Empire* của Edward N Luttwak.

Mặc dù Hoa Kỳ là một đế quốc hiện đại, nhưng người dân Mỹ có thái độ thù nghịch chính phủ trung ương Mỹ, sự kèn cựa giữa các ngành hành pháp và lập pháp, sự độc lập của ngành tư pháp, các nhà tài phiệt và kỹ nghệ gia không trung thành với đất nước, và với Ngân hàng Dự trữ trung ương (FED), đã làm cho nước Mỹ không có khả năng đưa ra một chiến lược lớn. Cho nên, chúng ta thử nhìn về Trung Quốc, một quốc gia duy nhất có được một đại chiến lược.

Các nhà lãnh đạo Trung Quốc

Trong suốt 2000 năm lịch sử, người Trung Quốc đã có thói quen hợp tác với nhau, với một giới lãnh đạo mạnh, có khả năng và tập trung. Các nhà lãnh đạo ngày nay được lấy ra từ 80 triệu người đã tốt nghiệp Đại học, và doanh nhân, họ là đảng viên của Đảng cộng sản Trung Quốc.

Sau nhiều năm phục vụ trong công sở, và giáo dục chính trị, một số đảng viên có tham vọng đạt được những vị trí có trách nhiệm cao hơn. Sau nhiều thập kỷ họ có hy vọng được chuyển về Bắc Kinh. Họ là những tinh hoa của Trung Quốc, xét về các phương diện tri thức, đạo đức và nghề nghiệp. Vào lúc họ đạt tới đỉnh cao của quyền lực, đó là Ủy ban Trung ương Đảng, họ đã phải chứng tỏ khả năng làm việc và sự trung thực siêu việt.

Lý Quang Diệu, người sáng lập ra Singapore, người đã quen biết mọi nhà lãnh đạo trên thế giới trong suốt 60 năm qua, đã mô tả vị Chủ tịch được bầu ra ở Trung Quốc, Tập Cận Bình, là một “ *Nelson Mandela của Trung Quốc* ”. Người nào đã quen biết vị Chủ tịch đương nhiệm Hồ Cẩm Đào, đã mô tả ông ta là người rất khiêm tốn, và hoàn toàn thành thật, và tài năng : lúc còn là sinh viên kỹ sư 19 tuổi, ông đã chủ trì một đội tham mưu có tới 300 người. Các nhà lãnh đạo Trung Quốc được lựa chọn trên căn bản là họ được tôn trọng và ngưỡng mộ bởi quần chúng rộng rãi. Và họ là như thế. Một cuộc thăm dò ý kiến của Viện Pew cho biết tỷ lệ người dân Trung Quốc tin tưởng và ủng hộ họ lên tới 86%.

Yếu tố quyền lực :

Chính phủ Trung Quốc, giống như thời đế quốc ngày xưa, đã nhấn mạnh lên sự thống nhất các cơ quan Nhà nước. Điều này rất cần thiết nếu muốn một đất nước rộng lớn và đa dạng như vậy hoạt động một cách hài hòa. Một mục tiêu cho thiên niên kỷ đã được nhiều người Trung Quốc tích cực ủng hộ.

Mỗi một tư lệnh quân đội đều có một chính ủy kèm theo, trách nhiệm giáo dục quân đội trong quân khu của họ. Mỗi một công ty lớn đều có một chính ủy nằm trong Hội đồng Quản trị, có liên hệ trực tiếp tới cấp chỉ huy Đảng bộ. Mỗi làng, mỗi xã, mỗi thành phố đều có một chính ủy liên hệ trực tiếp tới Bắc Kinh.

Tại mỗi trường học, và đại học đều có một đảng viên có trách nhiệm bảo đảm mọi công việc đều đi theo chính sách của Đảng, và phải nỗ lực thực hiện đường lối này. Các quan hệ này đều có 2 chiều, cho phép người ta thử nghiệm, gọt dũa và điều chỉnh các chính sách và các phương cách thực hiện. Còn lâu mới mang tính cách “toàn quyền” như báo chí phương Tây hay nói tới, các đảng viên này tạo nên một cái mạng hợp tác để sáng tạo, tu bổ và thực hiện các chính sách của Nhà nước.

Đó là lý do tại sao Trung Quốc luôn luôn đạt được các kế hoạch 5 năm : mọi người đều có vai trò đề xuất và thực hiện các kế hoạch này. Vào lúc các kế hoạch này được công bố, chúng đã được thông qua, và đã bắt đầu thực hiện. Ví dụ, đập Tam Hiệp đã được bàn luận và lên kế hoạch trong 50 năm. Một phần của công việc bàn luận là người ta thấy phải sử dụng tới 50% ngân sách cho dự án tái định cư những gia đình bị giải tỏa. Khi nguồn tiền cho dự án đã có, người ta khởi công.

Để nắm chắc việc phối hợp, Nhà nước đã giữ quyền kiểm soát các khu vực thiết yếu : truyền thông, tài chính, chuyên chở và quốc phòng. Các ngân hàng thay vì chỉ phục vụ quyền lợi của ban giám đốc và cổ đông, được tổ chức như một công ty công ích với hình thức sở hữu như hợp tác xã.

Mặc dù vẫn có những thái quá và lầm lẫn, các ngân hàng có thể sửa chữa dễ dàng hơn các ngân hàng Tây phương. Các ngành công nghiệp quốc phòng, thay vì chỉ tìm kiếm lợi nhuận, đã sản xuất vũ khí rất nhanh và với giá thành rất thấp (loại hỏa tiễn Đông phương 21D “diệt mẫu hạm” là một loại vũ khí rẻ tiền, bây giờ được sản xuất đại trà, và rất nổi tiếng).

Và giới truyền thông tuyên truyền, cắt nghĩa chính sách của Nhà nước một cách liên tục, do đó ai cũng hiểu mục tiêu của Nhà nước là gì. Điều đáng nói, là người Trung Quốc đánh giá cao độ tin cậy của các cơ quan truyền thông. Liệu các cơ quan truyền thông của Nhà nước có đáng tin cậy hơn các công ty truyền thông của tư nhân ?

Vì các nhà lãnh đạo Trung Quốc không phải chịu ơn ai trong việc “đóng góp cho bầu cử”, họ được tự do hành động cho quyền lợi tốt nhất của đất nước. Chứng cứ là sự tiến bộ nhanh chóng của đất nước, tăng trưởng giàu có, và sự liên kết quần chúng chặt chẽ.

Tháng trước, Ủy ban Thường vụ Bộ Chính trị Trung Quốc – gồm có 9 vị kỹ sư có tiếng nói cuối cùng – đã họp với Chủ tịch Ngân hàng Thế giới Robert Zoellick và các chuyên gia nước ngoài. Vấn đề họ muốn hỏi các chuyên gia này là làm cách nào Trung Quốc sẽ đạt được các mục tiêu đề ra cho năm 2030 ? Trung Quốc luôn luôn có chính sách lâu dài (2). Khi được hỏi ý kiến về các nền dân chủ Tây phương, Chu Ân Lai đã trả lời : “Còn sớm quá để có ý kiến”. Đó không phải là một lời hóm hỉnh. Đối với

người Trung Quốc, 200 năm (3) là khoảng thời gian không đủ dài để kiểm tra một hệ thống chính trị mới mẻ, trong khi hệ thống của Trung Quốc đã hoạt động từ 2000 năm nay.

Đại chiến lược của Trung Quốc

Đại chiến lược của Trung Quốc đã được xác định cách đây hàng ngàn năm, vào thế kỷ thứ 13, lúc Marco Polo hoàn toàn ngạc nhiên về những tiến bộ của quốc gia này :

- Duy trì một thế phòng thủ mạnh mẽ, nhưng không tấn công (vì quá tốn kém).
- Quản lý đất nước theo phương hướng đạo lý của Khổng giáo.
- Tạo một giai cấp tinh hoa thực sự để phục vụ trong guồng máy chính quyền.
- Tiêu diệt tham nhũng ở cấp cao, và đấu tranh chống tham nhũng ở cấp thấp hơn.
- Làm kinh ngạc thế giới với sự tiến bộ và nền văn minh của Trung Quốc.
- Cho phép người nước ngoài làm giàu ở Trung Quốc, và sau đó khuyến khích họ rời bỏ Trung Quốc.
- Lập các kế hoạch 10 năm, 20 và 50 năm và thực hiện các kế hoạch này.
- Kiểm soát các con sông và thực hiện những công trình công ích lớn.

Sau 200 năm đứt quãng, Đại chiến lược của Trung Quốc lại được tái lập, và có vẻ thành công hơn bao giờ hết. Nó không tốn kém, và tạo ra phúc lợi rõ rệt lâu dài cho nhân dân Trung Quốc. Chúng tôi hy vọng rằng các nhân tố này sẽ được mô phỏng theo, đầu tiên bởi các quốc gia châu Á, và sau đó – ai biết được ? – bởi ngay chính chúng ta (phương Tây).

(1) Đọc thêm bài *Đại chiến lược của Mỹ thời biến động*, chương 6.

(2) Xem thêm Báo cáo của Ngân hàng thế giới về kinh tế Trung quốc cho tới năm 2030.

(3) 200 năm là thời gian hiện hữu của nền Cộng hòa Hoa Kỳ (1776-1970), thời gian quá ngắn để đánh giá hệ thống xã hội, chính trị của nước Mỹ và Tây phương.